

በዕኩይ ምግባር የተጠመደ ...

ፋኑኤል ከለገሀር
sofiateshome@yahoo.com

በቅርቡ ሂዩማን ራይትስ ምች የተባለው የሰብአዊ መብት ተሟጋች ነኝ የሚል ድርጅት፣ አቶ ዳንኤል በቀለ ለተባሉ ግለሰብ፣ ኢትዮጵያ ውስጥ ሠብአዊ መብት እንዲከበር ጥረት አድርገዋል በሚል እንደ ሸለማቸው በድረ ገፁ ይፋ አድርጓል። ሂዩማን ራይት ምች አቶ ዳንኤል ለሸልማት ያበቃቸውን ምክንያት ግለሰቡ በኢትዮጵያ ሠብአዊ መብቶች እንዲከበሩና ጠንካራ የሲቪክ ማህበረሰብ እንዲፈጠር፣ ሰዎች ሐሳባቸውን በነፃነት መግለፅ እንዲችሉ፣ የሠብአዊ መብቶች ሕጎች ላይ አስተዋጽኦ እንዳደረጉ ይነግረናል። በተጨማሪም ሠውዬው ከእስር ከተፈቱ በኋላም የኢትዮጵያ መንግስት በጎ አድራጎት ድርጅቶችን በሚመለከት ያወጣውን ሕግ “አጣብቂኝ ህግ” በማለት ወቅሰዋል ወዘተ.. በማለት ዘርዘሯል።

እርግጥ ነው በማንኛውም መስክ በጎ ተግባር ያከናወነ ሰው፣ መዘከር፣ መሸለም ይገባዋል። ሂዩማን ራይትስ ግን ከዚህ በተቃራኒው ኢትዮጵያ ውስጥ አፍራሽ ተግባራትን ያከናወኑ ግለሰቦችንና ድርጅቶችን ሲያወድስ ታይቷል። ሂዩማን ራይትስ ምች የተባለው ሰብአዊ መብት ጠባቂ ነኝ የሚለው ተቋም፣ ኢትዮጵያ ውስጥ ሕገ ወጥ እንቅስቃሴ ከሚያደርጉ ቡድኖች በሚለቃቅመው ወሬ፣ ትክክለኛነቱን እንኳን ለማጣራት ጥረት ሳያደርግ “መንግስት የሠብአዊ መብቶች ጥሰት” ፈፅሟል እያለ ያለመታከት የሚወተውተው እኛ ኢትዮጵያውያን አገራችን ውስጥ የሚካሄደውን እውነታ በቅርበት እየተከታተልነው መሆናችንን እንኳን አስቦት አለማወቁ ምን ያህል የዋሻርቀና የዘቀጠ አሰራር እንደሚከተል በግልፅ የሚያሳይ ነው። ለዚህም ጥሩ ማሳያ የሚሆነው በቅርቡ የሶማሌ ክልልን አስመልክቶ ያቀረበው ሪፖርትና አሁን ደግሞ የሰብአዊ መብት ጀግና አድርጎ የሸለማቸውን ግለሰብ ሁኔታ መመልከት በቂ ነው።

ለመሆኑ ለሠብአዊ መብት መከበር ላደረጉት ጥረት እንደሸለማቸው የነገረን አቶ ዳንኤል ማን ናቸው? በሰብአዊ መብት ዙሪያስ ምን ሰሩ? የሚለውን ላጤነው ደግሞ፣ ድርጅቱ ለሠብአዊ መብት መከበር ፍፁም ደንታ የሌለውና የተለየ ፖለቲካዊ አላማ ያለው መሆኑን በግልፅ የሚያሳይ ነው።

አቶ ዳንኤል ከምርጫ 97 በፊት አክሻን ኤይድ በተባለ የውጭ መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት ውስጥ ሲያገለግሉ ነበር። በኢትዮጵያ ደረጃ በየወሩ የሎተሪ አሸናፊ የማግኘት ያህል የሚቆጠር የደለበ ደሞዝ እየተከፈላቸው ሲሰሩ እንደነበረ ይታወቃል። በደሀ ኢትዮጵያዊያን ስም ተለምኖ የሚመጣን ገንዘብ ምን አልባት መቁጠር እስኪታክታቸው ድረስ በየወሩ ተካፋይ የነበሩ ግለሰብ ናቸው። ከዚያ በፊትም፣ ያዋጣኛል ያሉትን ማንኛውንም የፍርድ ቤት ጉዳይ ተቀብለው፣ ትርፋቸውን ሲያጋብሱ የኖሩ ጠበቃ እንደነበሩ ይታወቃል።

ግለሰቡ ቅድመ ምርጫ 97 የሚሠሩበት መንግስታዊ ያልሆነ የውጭ ድርጅት ለሲቪክ ማህበራት በምርጫ ዙሪያ የግንዛቤ ማስጨበጫ ፕሮግራሞችን ሲያዘጋጅ አቶ ዳንኤል የአሠልጣኝነት ሥራን ይሠሩ ነበር። በእነዚህና መሰል አክሻን ኤይድ በሚያዘጋጃቸው ፕሮግራሞች ላይ የተለያዩ አቋምና አመለካከት ያላቸው ሲቪክ ማህበራት ተወካዮች ስለሚሳተፉ በገለልተኝነት ሁለንተናዊ የመርሕ ግንዛቤ ላይ ያተኮረ ሥልጠና እንዲሰጥ ነበር የሚጠበቀው። ነገር ግን የግንዛቤ ማስጨበጫ ፕሮግራሞቹ ላይ አሠልጣኝ ሆነው የቀረቡት አቶ ዳንኤል ይህን አጋጣሚ ከሕግና ከስነ ምግባር ውጭ፣ እርሳቸው የሚደግፉትን ወገን አመለካከት ለመስበክና፣ ለአንድ ወገን የምርጫ ቅስቀሳ ማካሄጃነት ተጠቅመውበታል። ህብረተሰቡ ይበጀኛል፣ ይሆነኛል የሚለውን በነፃነት እንዳይመርጥ በተለያዩ መንገድ ጫና በማሳደር የራሳቸውን የግል አመለካከት ማራመድ ተያያዙት።

አቶ ዳንኤል ከምርጫ 97 በኋላ የተቀሰቀሰውንና፣ ለበርካታ ንፁሐን ዜጎችና ሠላም በማስከበር ሥራ ላይ የተሰማሩ ፀጥታ አስከባሪዎች ሕይወት መጥፋት እንዲሁም በሚሊዮን ለሚቆጠር የመንግስት፣ የሕዝብና የግለሰብ ሐብትና ንብረት ውድመት ምክንያት የሆነው ሁከት ጠንሳሽና አስፈፃሚ የነበረው የፖለቲካ ፓርቲ አባል ነበሩ።

ለአገራችን ዜጎች የፈለጉት የፖለቲካ ፓርቲ ደጋፊ መሆን ህገ-መንግስታችንን በማያሻማ መልኩ ያስቀምጣል። ይሁንና ግለሰቡ የያዙትን ሥልጣን መከታ በማድረግ በሌሎች ላይ ጫና በመፍጠር፣ ለሁከትና ለብጥብጥ ህብረተሰቡን ያነሳሱ ነበር። ከላይ የገለፀናቸው በገለልተኝነት፣ መርሕ ተኮር ሥልጠና ሊሠጥባቸው የተዘጋጁ ፕሮግራሞች ላይ፣ የዚህን አባል የሆኑበትን ፓርቲ አቋም በአደባባይ መቀስቀሳቸው ሳያንስ እነዚህን መድረኮች፣ ለሁከትና ብጥብጥ መቀስቀሻነት አውለዋቸዋል። ከምርጫ 97 በኋላ በተነሣው ሁከት

በጠንሳሻነትና በአስፈጻሚነት ተጠርጥረው ክስ እንዲመሠረትባቸው ካደረጉት ወንጀሎች አንዱ ይህ ሕገወጥ ድርጊታቸው ነበር። በዚህ ሕገወጥ ድርጊት ላይ ተሰማርተው እንደነበር ፍ/ቤት ቀርበው ምስክርነት የሰጡት የአቃቤ ሕግ ምስክሮችን ቃል የሚያስታውሱ ሁሉ ያውቁታል። የፍርድ ሂደቱም የአገር ውስጥና የውጭ አገር ጋዜጠኞች በተገኙበት፣ በእንግሊዝኛና ፈረንሳይኛ ቋንቋ በቀጥታ እየተተረጎመ ስለነበር የአገር ውስጥ የመንግስትና የግል መገናኛ ብዙሃን ብቻ ሳይሆኑ አለም አቀፍ የመገናኛ ብዙሃንም ይዘግቡት ነበር። በወቅቱ የቀረቡትን የህትመትና የኤሌክትሮኒክስ የፍርድ ሒደት ዘገባዎች አርካይቭ ውስጥ ሊገኙ ስለሚችሉ በወቅቱ መረጃው ያልደረሳቸው አንብበው ሊረዱት፣ የዘነጉትም ሊያስታውሱት ይችላሉ፣ የተሠወረ ታሪክ አይደለም።

በወቅቱ አቶ ዳንኤል ገንዘብ እየከፈሉ በየአካባቢው ሰዎችን ሁከት እንዲቀሰቅሱና የህዝብ ንብረት የሆኑ አውቶብሶችን እንዲሰብሩ ትዕዛዝ የሰጡባቸውና ያሠማሩባቸውም ምስኪን ሥራ አጥ ወጣቶች ምስክርነታቸውን ሰጥተዋል። የራሳቸው ፓርቲ አባላትም ቀርበው፣ እራሳቸው አቶ ዳንኤል መስቀለኛ ጥያቄ እያቀረቡላቸው የፈፀሙትን ሕገወጥ ድርጊት ለፍርድ ቤቱ አስረድተዋል።

እንግዲህ ሂደት ራይትስ ዎች፣ እኚህን የተለያዩ አመለካከቶች ያሉባቸው ሲቪክ ማህበራት አባላት የምርጫ ታዛቢነትን ሚና በገለልተኝነት ግንዛቤ እንዲያስጨብጡ የተሠጣቸውን መድረክ የራሳቸውን የፖለቲካ አመለካከት መስበኪያነትና ሁከት ማነሳሻነት የተጠቀሙ ግለሰብን ነው “የሰብአዊ መብት ጀግና” ብሎ የሸለማቸው። ምንም ገቢ የሌላቸውን ምስኪን ኢትዮጵያን ወጣቶች ሃምሳና መቶ ብር በመስጠት ደልለው፣ የራሳቸውን አላማ ለማሳካት እርሳቸው የሞቀ ቤታቸው ተቀምጠው፣ ምስኪን ወጣቶችን ሕገወጥ ሁከት ላይ እንዲሰማሩ በማድረግ፣ ህይወታቸውን አካላቸውን ለአደጋ እንዲያጋልጡ ያደረጉን ግለሰብ ነው ለሰብአዊ መብት መከበር ጥረት ያደረጉ ጀግና ብሎ መሸለሙን ሊነግረን የተነሳው።

ሂደት ራይት ዎች አቶ ዳንኤል ሰዎች ሀሳባቸውን በነፃነት መግለፅ እንዲችሉ፣ በማህበራት እንዲደራጁ ጥረት ማድረጋቸውን ነግሮናል። የተለያዩ አመለካከቶች በገለልተኝነትና በአኩልነት በሚስተናገዱበት መድረክ ነው አቶ ዳንኤል የአንድ ወገን አመለካከትን በመስበክ ለሁከት ማነሳሻነት መጠቀም የጀመሩት።

ህብረተሰቡ የመንግስትና ሌሎች ከእነርሱ አፍራሽ አላማ በተፃራሪ የቆሙ የግሉን ሚዲያ እንዳይከታተል ሌት ተቀን ሲሰሩ የነበሩን ግለሰብ ነው ሂደቱን ራይትስ ምች “ሰዎች ሃሳባቸውን በነፃነት እንዲገልጹ የታገሉ ጀግና” ብሎ ለሽልማት ያበቃቸው። አረ ለመሆኑ በየትኛው መስፈርት ነው እኚህ ግለሰብ ሃሳብን በነፃነት ለመግለፅ የታገሉ ጀግና ሊባሉ የሚችሉት?

አቶ ዳንኤል ሲፈፀሙባቸው በነበሩ ሕገወጥ ድርጊቶችና፣ ችግረኛ ወጣቶችን በብር እየደለሉ ሕይወታቸውና አካላቸውን ለአደጋ ለሚያጋልጥ ኢሰብአዊ ምግባራቸው በበቂ ማስረጃ ተረጋግጦ፣ በግልፅ የፍርድ ሒደት ቅጣታቸውን ተቀብለዋል። ህዝብና መንግስትን ይቅርታ ጠይቀው ከቃሊቲ እንደወጡ የቅርብ ጊዜ ትውስታ ነው። ሰላማዊ ዜጎች በሙሉ ይህን ያውቃሉ። ድርጊቶቹንም ለሰብአዊ መብት መከበር እንዳደረጉ ጥረቶች ሳይሆን፣ በሕግም በሞራልም ሚዛን ኢሰብአዊ መሆናቸውን ይረዳሉ። ኢሰብአዊ ድርጊትን ለሰብአዊ መብት መከበር እንደተደረገ ጥረት ስለቆጠረው ለሰብአዊ መብት መከበር የቆምኩ ነኝ ባዩ ሒደቱን ራይትስ ምች፣ ምንነት ሕዝብ እንዲያውቀው ማድረግ ግን ተገቢ ነው።

ይህ ድርጅት ኢትዮጵያ ውስጥ በፀረ-ዴሞክራሲ ሃይሎች ሲያሟረፀሙ ኢሰብአዊ ድርጊቶችን በሚያበረታታ መልክ መንግስት ፈፀማቸው የሚላቸውን መሠረተ ቢስ የሰብአዊ መብት ጥሰት ሪፖርቶች ሲያቀርብ መቆየቱ ይታወቃል። በተከታታይ የዚህ አይነት ኢትዮጵያን የሚመለከቱ ተራ ልቦለድ መሰል ሪፖርቶችን አቅርቧል። በቅርቡ በሶማሌ ክልል የኦጋዴን ብሔራዊ ነፃነት ግንባር ነኝ ባዩ አሸባሪ ድርጅት የፈፀመውን የሰብአዊ መብት ጥሰት በመንግስት እንደተፈፀመ በማስመሰል ያቀረበውን የሃሰት ሪፖርት በመጥቀስ ብቻ የድርጅቱን ተራነት ማሳየት ይቻላል።

በሶማሌ ክልል የሕዝቡ ፍላጎት መሆኑን ከሚያረጋግጥ ሕገ መንግስታዊ መንገድ ውጭ፣ ክልሉን በኃይል ለመገንጠል የሚንቀሳቀስ የኦጋዴን ብሔራዊ ነፃ አውጪ ግንባር የተሰኘ ቡድን፣ ህብረተሰቡን እንደሚያምስ ከሁሉም ሰላም ወዳድ ዜጋ የተደበቀ አይደለም። ይህ መሣሪያ የታጠቀ ሕገ ወጥ አማፂ ቡድን፣ የክልሉ ሰላማዊ ህዝብ ላይ ግድያ፣ ዝርፊያና ወከባ ሲፈፀም መቆየቱ፣ በአዲስ አበባም ለበርካታ ንፁሃን ዜጎች የሕይወት

መጥፋትና አካል መጉደል ምክንያት የሆኑ የሽብር ጥቃቶችን መፈፀሙም የተሠወረ ጉዳይ አይደለም። በተጨማሪም በሶማሌ ክልል አቦሌ በተባለ አካባቢ በነዳጅ ፍለጋ ስራ ላይ ተሠማርተው የነበሩ በ60 በላይ ኢትዮጵያንና ሰባት ቻይናውያን ላይ በተኘብት በሚዘገንን ሁኔታ የፈፀመውም የጅምላ ጭፍጨፋ ከኢትዮጵያንም አልፎ አለም የሚያውቀው ነው።

ታዲያ፣ ይህ የሠብአዊ መብት ተሟጋች ነኝ የሚለው ሒደማን ራይትስ ምች የተባለ ተቋም፣ ኦብነግ የሚፈፅማቸው ድርጊቶች የሠብአዊ መብት ጥሰቶች ሆነው አይታዩትም ይልቁንም አሸባሪ የሆነውን ኦብነግን በቁሳቁስና በስልጠና ከሚረዱት ወገኖች ጎን በመቆም ድርጊቱን ማበረታታቱ የሚያዛዝን ነው። ይህን ሕገወጥ ታጣቂ ቡድን እና ከጀርባው አይዞህ የሚሉትና ጠመንጃ፣ ጥይትና ፈንጂ የሚያዘንቡ ወገኖች፣ ንፁሃን ኢትዮጵያን ላይ ስለፈፀሙት ኢ-ሠብአዊ ድርጊት አንዴም ሪፖርት አውጥቶ አያውቅም። ስላልሰማና ስለማያውቃቸው ግን አይደለም። ለኢትዮጵያ መንግስትና ህዝብ ካለው ከውስጥ ከመነጨ ጥላቻ እንጂ።

ከዚህ ይልቅ፣ የክልሉ መንግስትና የፌዴራል መንግስት የፀጥታ አስከባሪዎች፣ በዚህ ኢ-ሠብአዊ ድርጊት ፈፃሚ ቡድን አባላት ላይ የሚወስዱትን የመከላከል እርምጃ ከዕውነት በራቀ አቀራረብ እንደ ሠብአዊ መብት ጥሰት ማቅረብን መርጧል።

ይህ የሒደማን ራይትስ ምች አካሄድ፣ ተቋሙ የሠብአዊ መብት ተከራካሪ ሣይሆን ኢትዮጵያ ላይ ሥውር የሆነ አፍራሽ የፖለቲካ አላማን የማራመድ ዝንባሌውን በግልፅ ያመለክታል። የዚህ አፍራሽ ሥውር የፖለቲካ አላማው ምንጭ በድርጅቱ ውስጥ የተሰጠ ፀረ ኢትዮጵያ አቋም ያላቸው ግለሰቦችና ቡድኖች መኖራቸው የአገሪቱ ህዝብና መንግስት የሚያደርጉትን መልካም ተግባራት ሊታያቸው አልቻሉም። ተቋሙ በእጅ አዙር፣ በሠብአዊ መብት ተሟጋችነት ሽፋን የጌቶቹንና የመሠረቱትን መንግስታትና ቡድኖች ዓላማ የሚያስፈፅም ቀኝ እጅ ነው። ለዚህም ነው ሁሌም ከእውነታ በተፃራሪ በመቆም የጌቶቹን ፍላጎት ለማሟላት ሲጥር የሚታየው።

እኛ ኢትዮጵያውያን በአገራችን ውስጥ የሚፈፀሙ ድርጊቶችን፣ ጠንቅቀን ስለምናውቃቸው፣ ተቋሙ በየጊዜው የሚያቀርባቸው የፈጠራ ሪፖርቶች፣ የራሱን ምንነት

ከማጋለጥ ያለፈ የሚያመጡት ነገር የለም። ህብረተሰቡ ይህን ተራ በአሉባልታ የተሞላ ሪፖርት እንደ እውነት ተቀብሎ አገሪቱን ያተራምሳሉ ብሎ አስቦ ከሆነም ተሳስቷል።

እኛ ኢትዮጵያውያን የሚበጀንና የሚሆነንን መንገድ እኛው እራሳችን የመረጥንና የወሰንን ስለሆነ ማንም ጣልቃ እንዲገባብን አንፈልግም። ያለውን ነባራዊ ሁኔታም በቅርብ ሆነን እያየን ስለሆነ እንደ ሂደት ራይትስ ምች ያለ ተራ ሪፖርት የሚያመጣው ለውጥ እንደሌለ ሊያውቅ ይገባል። ለአቶ ዳንኤል በቀለ የተሠጠውም ሽልማት ኢትዮጵያ ውስጥ ሕገ ወጥና ኢ-ሠብአዊ ድርጊት ፈፃሚዎችን ለማበረታታት ለዕኩይ ምግባር የተሰጠ ሽልማት እንደሆነም ጠንቅቅን እንረዳለን።